

Protokół pokontrolny nr 1 /2024 z dn. 11.09.2024

**z kontroli przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną Rady Miejskiej w Torzymiu
w dniu 3 września 2024r.**

Podmiot kontrolowany: Urząd Miasta i Gminy Torzym

Zespół kontrolny w składzie:

Tomasz Olechnowicz- przewodniczący

Paweł Markiewicz- zastępcą przewodniczącego

Mirosław Baranowski członek

Kontrolę rozpoczęto w dniu 03.09.2024r o godz.8.30 a zakończono w dniu 03.09.2024r o godz.
12.00

Przedmiotowy zakres kontroli i okres objęty kontrolą: kontrola problemowa dotycząca „Skuteczności windykacji należności z tytułu odbioru nieczystości stałych za lata 2022, 2023, 2024”

Kierownik kontrolowanego podmiotu:

Burmistrz Miasta i Gminy Torzym Ewelina Niwald-Brzuśnian

Informacji i wyjaśnień w temacie kontroli udzielił pracownik referatu finansowo-budżetowego Pani Klaudia Skiba zajmująca się windykacją należności od czerwca 2023 roku. Kontrola odbyła się w sali posiedzeń Urzędu Miejskiego w Torzymiu.

Zespół Kontrolny po przeanalizowaniu dokumentów oraz informacji otrzymanych przez Pracownika stwierdził następująco:

Aktualny stan zaległości od osób fizycznych i prawnych na dzień 31.07.2024r. za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 707 322,48zł.

W latach 2022–2024 (31 lipca) zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wzrastały. W ciągu 1,5 roku łączny stan zaległości zwiększył się z 617 149,87zł do 707 322,48 tys. zł. tj. o 14% skutkiem 90 172,61zł.

Na koniec 2023 r. zaległości z tego tytułu wynosiły 671 787,29 zł.

Kolejność działań obrazująca egzekwowanie należności z tytułu gospodarowania nieczystościami stałymi:

1. opłata za gospodarowanie nieczystościami stałymi
2. Wpłata należności lub jej brak
3. Podjęcie działań informacyjnych w przypadku braku wpłaty
4. wystawienie upomnienia w przypadku braku wpłaty
5. wystawienie tytułu wykonawczego

6.przekazanie tytułu wykonawczego do organu egzekucyjnego

7.monitorowanie działań organu egzekucyjnego

Tabela obrazująca stan zaległości w rozbiciu na lata:

Rok	Zaległości od osób fizycznych i prawnych	Różnica między rokiem poprzednim
2024 stan na 31.07.2024	707 322,48zł	35 535,19zł
2023	671 787,29zł	54 637,42zł
2022	617 149,87zł	78 539,66zł
2021	538 610,21zł	9 284,48zł
2020	529 325,73zł	234 141,54zł
2019	295 184,19zł	94 604,25zł
2018	200 579,94zł	---

W toku kontroli stwierdzono, że przed podjęciem czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, gmina nie korzysta w pełni z możliwości zastosowania działań informacyjnych, o których mowa w art. 6 § 1b ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Pomocnym narzędziem, mającym na celu terminowe regulowanie opłat za gospodarowanie nieczystościami stałyby wdrożenie odpowiednich aplikacji przypominających o terminach płatności np. EBOI, Mobywatel, w celu wyeliminowania części nieterminowych wpłat.

Kontrola wykazała, że w roku 2022 podjętymi działaniami egzekucyjnymi były UPOMNIENIA w ilości 147 na łączną kwotę zaległości 211 054,42zł, odzyskano 93 066,93zł skuteczność 44%.

Nie wystawiono tytułów wykonawczych do naczelników urzędów skarbowych co jest działaniem obowiązkowym umożliwiającym podjęcie dalszych czynności przez organ egzekucyjny. Skutkiem czego część nieuregulowanych zaległości za rok 2018 z kwoty 200 579,94 mogło ulec przedawnieniu. Zdaniem Komisji jest to **rażące niedopełnienie obowiązków mające negatywny wpływ** na finanse gminy Torzym.

W roku 2023 dokonano 122 UPOMNIENIA na kwotę zaległości 161 185,17zł odzyskano 39 497,52zł skuteczność 25% oraz 67 tytułów wykonawczych na kwotę 203 229,89zł, odzyskano 32 964,08zł skutkiem 16% .

Rok 2024: 117 UPOMNIENÍ, nie wystawiono tytułów wykonawczych. Zespół Kontrolny otrzymał informację, że System windykacyjny, którym operuje urząd nie jest w stanie wygenerować danych dotyczących ilości i kwot dotyczących przedawnionych zaległości.

Z informacji uzyskanych w czasie kontroli ustalono, iż powodem nie wystawienia tytułów wykonawczych w roku 2024 były problemy techniczne, w pierwszym kwartale tego roku nie działał system windykacyjny, następnie zmiana programu. Kolejnym czynnikiem były powtarzające się zmiany kadrowe na stanowisku skarbnika oraz zmiana na stanowisku Burmistrza. Tytuły wykonawcze powinny być zatwierdzane przez Burmistrza w aplikacji ETW.

Kontrolujący zauważają, że skuteczną praktyką jest wystawianie tytułów wykonawczych po upływie miesiąca lub dwóch od daty wystawienia upomnienia. Jest to okres, w którym najczęściej i w największej ilości wpłacane są zaległości przez zobowiązanych wskutek otrzymania upomnienia. Należy zaznaczyć, że wystawiony tytuł wykonawczy po wpłacie zaległości należy niezwłocznie wycofać co generuje dodatkowe koszty i dodatkowe obciążenie pracą.

Zdaniem zespołu kontrolnego w latach od 01.01.2022 do 31.08. 2024r. gmina działała zgodnie z rozporządzeniami w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych, zgodnie z którym wierzyciel przesyła zobowiązanemu upomnienie w zakresie należności pieniężnej, której wysokość przekracza dziesięciokrotność kosztów upomnienia (160,00zł) – niezwłocznie, jeżeli nie zostały podjęte działania informacyjne, przed upływem 21 dnia od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działania informacyjne. Gdy wartość należności pieniężnej nie przekracza dziesięciokrotności kosztów upomnienia – przed upływem 6 miesięcy poprzedzających upływ terminu przedawnienia należności pieniężnej.

Podczas kontroli uzyskano informację, że gmina nie wnioskowała do tej pory o zgłoszenie dłużnika do Krajowego Rejestru Długów w związku z notorycznym brakiem wpłat zobowiązań za gospodarowanie nieczystościami stałymi.

Kontrolujący otrzymali informację, że System windykacyjny, którym operuje urząd nie jest w stanie wygenerować danych dotyczących ilości i kwot dotyczących przedawnionych zaległości.

Wpłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności opłaty. Zgodnie z art. 70 ordynacji podatkowej bieg terminu przedawnienia może zostać zawieszony lub przerwany. W przypadku udzielenia ulgi uznaniowej na wniosek właściciela nieruchomości w postaci rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu.

Przerwanie biegu terminu przedawnienia następuje w przypadku zastosowania środka egzekucyjnego, o którym podatnik został powiadomiony. Termin przedawnienia, po przerwaniu biegu, biegnie na nowo od dnia następującego po dniu, w którym zastosowano środek egzekucyjny, przez okres 5 lat.

Zespół kontrolny otrzymał informację, że ostatnie odpisy z ewidencji księgowej miały miejsce w **2013 roku**. Urząd powinien posiadać wiedzę na temat zastosowania środka egzekucyjnego w celu monitorowania stanu zaległości i podejmowania ewentualnych kroków w związku z przedawnieniem zaległości i odpisywaniu ich z ewidencji księgowej.

Wykazywanie w ewidencji księgowej zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które uległy przedawnieniu stanowi naruszenie art. 24 ustawy o rachunkowości, W efekcie braku stosownych działań księgi rachunkowe **nie dostarczają** w pełni wiarygodnych danych o stanie należności. Szacowana kwota należności może wynieść od 150.00 tys zł do 200.00tys zł odpisów z ewidencji księgowej.

Zespół kontrolny stwierdza, że niepodjęcie od 2013 roku działań mających na celu odpisu zaległości z ewidencji księgowej jest **istotną nieprawidłowością mającą negatywny wpływ** na finanse gminy Torzym.

Burmistrz posiada uprawnienia do udzielania ulg w spłacie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Zgodnie z art. 67a § 1 ordynacji podatkowej na wniosek podatnika, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, może rozłożyć zapłatę zaległości na raty lub umorzyć zaległości w całości lub w części.

Kontrola nie stwierdza nieprawidłowości w tej sferze. Udzielone ulgi były przypadkami sporadycznymi i mającymi prawidłowe uzasadnienie.

Wnioski

Zespół kontrolny stwierdza, że aby poprawnie prowadzić działania windykacyjne z tytułu gospodarowania nieczystościami stałymi należy podjąć starania mające na celu uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Nieodzownym czynnikiem mającym wpływ na skuteczność windykacji było by umożliwienie pracownikom urzędu skuteczne zweryfikowanie osób fizycznie zamieszkujących daną nieruchomość tzn. przeanalizowanie zgodności deklaracji wraz z stanem faktycznym.

Dbając o budżet gminy należy także zwrócić uwagę na stałą potrzebę kierowania pracowników gminy w dziale windykacji do szkoleń zewnętrznych w celu usprawnienia skuteczności windykacji. Z uzyskanej wiedzy element ten nie był praktykowany w czasie objętych kontrolą.

W ocenie Zespołu kontrolnego należy zwrócić szczególną uwagę na wspomnianą sferę

odpisów przedawnionych zaległości oraz zintensyfikować prace związane z wydawaniem tytułów wykonawczych.

Na tym protokół zakończono

Protokół sporządzono w **dwóch** jednobrzmiących egzemplarzach.

Podpisy członków zespołu kontrolnego

Tomasz Olechnowicz

T. Olechnowicz

Paweł Markiewicz

Paweł Markiewicz

Mirosław Baranowski

M. Baranowski

Na podstawie §9 5 ust. 1 Statutu Gminy Torzym będącego załącznikiem do uchwały nr VI/39/03 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn. 02.04.2003r., zespół kontrolny przekazuje protokół z kontroli kierownikowi jednostki kontrolowanej w Urzędzie Miasta i Gminy Torzym w dniu

Zgodnie z §95 ust. 8 Statutu Gminy Torzym kierownik kontrolowanego podmiotu ma prawo odmówić podpisania protokołu wraz z podaniem przyczyny odmowy.

Podpis kierownika jednostki kontrolowanej:

1 6. WRZ. 2024

Data

BURMISTRZ

mgr Ewelina Małald-Brzuśnian

Podpis

Podpisany lub niepodpisany protokół (wraz z pisemnym wyjaśnieniem przyczyn niepodpisania) proszę odesłać w formie listownej do Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Torzymiu w terminie 3 dni kalendarzowych od daty odmowy.